

1.5 Іншомовна підготовка майбутніх учителів початкових класів у контексті розвитку білінгвальної освіти

Ольга ПАЛЕХА

<https://doi.org/10.33989/pnpu.1140.c3977>

Актуальність іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах реалізації концепції Нової української школи набуває особливого значення, адже сучасна освітня парадигма орієнтована на розвиток компетентностей, здатних забезпечити інтеграцію особистості у світовий освітній, культурний та професійний простір. В умовах глобалізаційних процесів та інтернаціоналізації освіти володіння іноземними мовами вже не є додатковою перевагою, а постає необхідною умовою професійного становлення педагога. Для вчителя початкових класів це питання має подвійну вагу: з одного боку, він має бути провідником перших іншомовних знань для дітей, а з іншого – здатним до постійного професійного зростання завдяки доступу до світових освітніх ресурсів і науково-методичних розробок, які найчастіше презентовані саме іноземними мовами, зокрема англійською [21].

Нова українська школа ґрунтується на ідеях компетентнісного підходу, орієнтованого на формування ключових компетентностей, серед яких одне з чільних місць належить спілкуванню англійською мовою [11]. У початковій школі англійська мова є не лише частиною мовно-літературної освітньої галузі, а й засобом розвитку креативності, міжкультурної толерантності та відкритості до світу. Тому підготовка вчителя, здатного якісно реалізовувати ці завдання, є надзвичайно важливою. Вчитель початкових класів повинен володіти іншомовною комунікативною компетентністю на рівні, що дозволяє йому ефективно організувати навчальний процес, використовувати автентичні матеріали, інтегрувати іноземну мову в ігрову, мистецьку чи дослідницьку діяльність учнів [19]. Саме тому іншомовна підготовка здобувачів освіти педагогічних університетів стає не доповненням, а органічною складовою професійної освіти.

Актуальність проблеми зумовлена також соціальними викликами, які стоять перед Україною. Прагнення до інтеграції в європейський освітній простір передбачає наближення стандартів педагогічної освіти до європейських моделей, де володіння іноземними мовами розглядається як одна з базових вимог. В умовах зростання мобільності студентів і викладачів, активної участі університетів у міжнародних освітніх програмах і проектах, уміння користуватися англійською мовою відкриває для майбутніх учителів нові можливості для стажувань, обміну досвідом, доступу до найновіших методичних підходів. Це, у свою чергу, позитивно позначається на якості початкової освіти, оскільки вчитель, який володіє іншомовною компетентністю, має ширші горизонти для творчої реалізації та інноваційної діяльності.

Важливим аспектом іншомовної підготовки є зміна ролі вчителя у сучасній школі. У межах концепції НУШ педагог стає не лише транслятором знань, а й фасилітатором навчання, наставником, який супроводжує дитину у процесі пізнання [23]. Така роль передбачає високу гнучкість, здатність до використання сучасних технологій, уміння залучати інтерактивні засоби навчання, багато з яких створені англійською мовою. Наприклад, численні цифрові освітні ресурси, інтерактивні платформи, методичні рекомендації провідних міжнародних організацій найчастіше доступні саме англійською мовою [28]. Без належної іншомовної підготовки вчитель фактично позбавлений можливості користуватися цими інструментами, що звужує спектр його педагогічного арсеналу.

Крім того, формуванням у дітей початкових класів позитивної мотивації до вивчення англійської мови є пріоритетним завданням вчителя. Позитивний приклад вчителя, який володіє англійською мовою вільно, вміє творчо її використовувати, демонструє власну зацікавленість і відкритість до міжкультурного спілкування є запорукою сприйняття англійської мови у подальшому як цінності і корисного інструменту в майбутньому [24].

Варто враховувати й психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку. Саме у цьому періоді формується здатність до оволодіння мовами, закладається база для розвитку багатомовності, яка є трендом сучасної освіти. Ефективність цього процесу значною мірою залежить від рівня підготовки вчителя. Якщо педагог володіє методикою іншомовної освіти, має достатню практику спілкування, він здатен створити природне іншомовне середовище навіть у класі. Це потребує від майбутніх учителів поглибленої іншомовної підготовки ще на етапі навчання в університеті.

Актуальність іншомовної підготовки обумовлюється і сучасними тенденціями розвитку науки та технологій. В епоху цифровізації інформаційні потоки стають глобальними, а англійська мова виконує роль *lingua franca* науки, технологій, інновацій [22]. Для педагога, який готується працювати у школі, це означає потребу орієнтуватися у новітніх методиках, педагогічних інноваціях, освітніх дослідженнях, що публікуються переважно англійською мовою. Без знання мови майбутній учитель опиняється в ізоляції від сучасних трендів, що знижує його конкурентоспроможність і професійну мобільність.

Не менш важливим є і соціокультурний аспект. Українська школа дедалі частіше стикається з багатомовним і мультикультурним середовищем, зумовленим міграційними процесами, інтеграцією України у світовий простір, а також внутрішньою мобільністю населення. Учитель початкових класів повинен бути готовим працювати в умовах культурного різноманіття, формувати у дітей повагу до інших культур і мов, сприяти розвитку толерантності та міжкультурного діалогу [17]. Іншомовна підготовка у цьому контексті виступає не лише професійним, а й громадянським завданням, адже вона допомагає вчителю стати провідником ідей гуманізму, взаєморозуміння і співробітництва.

Проблема іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів тісно пов'язана із потребою удосконалення системи педагогічної освіти. Подекуди англійська мова у закладах вищої освіти розглядалася як другорядна освітня компонента, що часто не мала прямого зв'язку з професійною діяльністю

майбутнього педагога. Проте сучасні умови вимагають перегляду цієї позиції. Англійська мова має інтегруватися у професійну підготовку, поєднуватися з методикою викладання, з основами психології та педагогіки, з цифровими технологіями [12]. Такий міждисциплінарний підхід дозволяє сформувати у майбутнього вчителя цілісну систему компетентностей, що відповідає викликам сьогодення.

Іншомовна підготовка сприяє не лише професійному, а й особистісному розвитку студента педагогічного університету. Вона розширює його світогляд, формує навички критичного мислення, розвиває комунікативні здібності, підвищує самооцінку та впевненість у власних силах [26]. Усе це безпосередньо впливає на якість його майбутньої педагогічної діяльності. Учитель, який сам відчуває цінність іншомовного досвіду, здатен ефективніше передати цю цінність своїм учням.

Отже, актуальність іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах Нової української школи зумовлюється низкою факторів: необхідністю відповідати вимогам сучасної освітньої парадигми, прагненням до європейської інтеграції, зміною ролі педагога в освітньому процесі, потребою формувати у дітей позитивну мотивацію до вивчення іноземних мов, викликами глобалізації та цифровізації, соціокультурними умовами й завданнями особистісного розвитку майбутніх педагогів. Англійська мова у цьому контексті стає не лише навчальною дисципліною, а й універсальний інструмент професійного зростання, засобом інтеграції у світовий освітній простір і важливий чинник формування нової генерації вчителів, здатних виховувати дітей у дусі відкритості, толерантності та готовності до життя у глобалізованому світі.

Питання іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів в умовах модернізації вищої освіти та реалізації ідей Нової української школи стало предметом численних досліджень сучасних українських науковців. У їхніх працях окреслюються різні аспекти проблеми: від визначення змістових

компонентів професійної іншомовної компетентності до аналізу зарубіжних моделей підготовки й упровадження інноваційних технологій навчання.

О. Котенко розглядає іншомовну складову професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи як ключовий чинник його професійного становлення [9]. На її думку, сучасні виклики, пов'язані з раннім навчанням іноземних мов, вимагають від педагога володіння не лише мовними знаннями, а й методичною гнучкістю та готовністю до інтеграції інновацій у навчальний процес. Авторка стверджує, що оптимізація підготовки кадрів передбачає системне поєднання лінгвістичного, методичного та психолого-педагогічного складників. О. Котенко також вивчила досвід країн ЄС, де виокремлюються різні типи вчителів для початкової ланки – від *generalist* до *semi-specialist* [14]. Така диференціація, на її думку, може стати корисною для реформування української системи, яка досі тяжіє до універсалізації підготовки.

У наукових доробках Ю. Руднік іншомовна підготовка майбутніх учителів початкових класів постає як один із ключових складників їхньої професійної компетентності. Дослідниця наголошує, що в умовах реформування освіти та реалізації концепції НУШ володіння іноземною мовою для вчителя перестає бути факультативною навичкою, а перетворюється на необхідну складову професійної діяльності. Ю. Руднік розглядає іншомовну підготовку як фундаментальний елемент професійної компетентності сучасного педагога. За її переконанням, іншомовна підготовка майбутніх учителів має кілька важливих цілей: забезпечення здатності педагога організовувати елементарне навчання іноземної мови у початкових класах; розвиток міжкультурної комунікації; формування готовності інтегрувати іншомовний компонент у загальноосвітній процес. Науковиця підкреслює, що знання іноземної мови дозволяє вчителю не лише навчати дітей іншомовних виразів і базових граматичних структур, а й створювати умови для формування в учнів толерантності, відкритості до світу та здатності до міжкультурного діалогу [14].

Ю. Руднік відзначає, що в умовах європейської інтеграції України й активного поширення мобільності студентів і викладачів іншомовна

компетентність стає своєрідним «містком» між українською та світовою освітніми системами. Тому університети мають забезпечити таку модель підготовки, яка дозволила б майбутнім учителям володіти іноземною мовою не тільки на рівні побутового спілкування, а й у професійноорієнтованому контексті [13].

М. Афонченко розглядає особливості підготовки вчителів до профільного навчання іноземних мов [1]. Авторка підкреслює роль компетентнісного та студентоцентричного підходів, а також зміну ролей учителя у сучасному освітньому середовищі – він постає не лише носієм знань, але й фасилітатором, ментором і медіатором освітнього процесу. Ця позиція відкриває нові перспективи для підготовки кадрів у контексті НУШ.

Значний внесок у розвиток проблематики зробила Л. Байдюк, яка у своїй дисертації розглядає іншомовну комунікативну компетентність як інтегральне утворення, що охоплює мовний, соціокультурний, діяльнісний і особистісний компоненти. На її думку, вчитель початкових класів має володіти іноземною мовою на такому рівні, який дозволяє не лише здійснювати ефективно навчання учнів, але й підтримувати мотивацію дітей до вивчення мови через створення позитивного емоційного середовища. Авторка стверджує, що у цьому контексті надзвичайно важливим є розвиток особистісних якостей майбутнього педагога – комунікативності, емпатії, креативності [3].

А. Соломаха розглядає іншомовну підготовку майбутніх учителів початкових класів як системний процес, що охоплює не лише формування мовних знань і навичок, а й розвиток міжкультурної компетентності, креативності, здатності до використання інноваційних методів навчання. Авторка наголошує, що під впливом нового Державного стандарту початкової освіти іноземна мова посідає якісно інше місце у навчальному плані, а отже, вимагає від учителя нових підходів до організації навчання [15].

Науковиця приділяє значну увагу і питанням нормативної бази. Вона зазначає, що сучасні стандарти освіти підвищують вимоги до іншомовної компетентності вчителя, фактично прирівнюючи її до одного з базових елементів

професійної підготовки педагога. Дослідниця підкреслює, що якість іншомовної підготовки у вищій школі прямо впливає на успішність реалізації концепції НУШ, адже саме вчитель є носієм змін і ключовим агентом інновацій.

Т. Зорочкіна, Н. Мартовицька та Д. Здір у своїй статті (2024) розглядають багатовимірність іншомовної комунікативної компетентності, наголошуючи на необхідності високого рівня володіння мовою не лише серед учнів, а й серед учителів [7]. Вони зауважують, що іншомовна підготовка майбутніх учителів початкових класів – процес, що охоплює теоретичні, практичні та особистісні аспекти. Автори наголошують, що сучасний учитель повинен не лише володіти мовними знаннями та комунікативними навичками, а й бути здатним організувати навчальний процес у спосіб, який сприяє розвитку компетентностей молодших школярів у відповідності до принципів Нової української школи. Їхні висновки підкреслюють важливість особистісного зростання педагога у сфері іншомовної підготовки.

Особливе місце займає дослідження Т. Головатенко, присвячене аналізу досвіду Німеччини [4]. Авторка розглядає іншомовну підготовку як процес, що має ґрунтуватися на міждисциплінарності, системності та практичній орієнтації. Вона стверджує, що поєднання позитивних зарубіжних практик із українськими освітніми традиціями є оптимальним шляхом до реформування.

Таким чином, огляд наукових праць свідчить, що проблема іншомовної підготовки майбутніх учителів початкової школи досліджується у багатьох площинах: від методичних і технологічних до нормативних і порівняльно-педагогічних. Усі автори сходяться на думці, що іншомовна компетентність педагога є не лише фаховою потребою, а й стратегічним завданням реформування освіти відповідно до вимог НУШ.

Більшість сучасних дослідників (О. Котенко, Ю. Руднік, Л. Байдюк, Т. Головатенко, А. Соломаха та ін.) переконані, що основною метою іншомовної підготовки майбутнього вчителя початкових класів є формування іншомовної комунікативної компетентності, яка дає змогу ефективно організувати

навчання молодших школярів англійської мови відповідно до їхніх вікових, когнітивних та емоційно-психологічних особливостей.

О. Котенко у своїх працях підкреслює, що іншомовна підготовка не може передбачати лише засвоєння граматики чи лексики, адже для майбутнього педагога важливо оволодіти інтегративними знаннями та вміннями: мовними, методичними, комунікативними та культурологічними. Мета іншомовної підготовки вчителя початкових класів полягає у створенні такої системи професійних якостей, яка дозволить йому бути не лише мовним інструктором, а й фасилітатором міжкультурної взаємодії та носієм цінностей толерантності й відкритості до інших культур [8].

Науковиця Л. Байдюк, у свою чергу, акцентує на тому, що мета іншомовної підготовки має подвійну спрямованість: по-перше, забезпечити достатній рівень володіння іноземною мовою у самих студентів; по-друге, сформувати у них методичну готовність передавати ці знання учням початкових класів. Це означає, що мовна й методична компоненти є нерозривними, а тому університетські програми повинні враховувати їхню синергію.

Ю. Руднік наголошує, що мета іншомовної підготовки майбутніх учителів має враховувати також сучасний контекст цифровізації освіти. Тобто, йдеться не лише про мовну компетентність, а й про здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для викладання англійської мови в початковій школі, створювати електронні ресурси, мультимедійні вправи та онлайн-платформи для дітей.

Таким чином, у широкому розумінні мета іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів полягає у формуванні фахівця нового типу – мовно компетентного, методично озброєного, культурно інтегрованого та здатного до інноваційної діяльності.

Визначені дослідниками завдання іншомовної підготовки деталізують і конкретизують шляхи досягнення зазначеної мети. Їх можна умовно поділити на кілька взаємопов'язаних блоків: мовний, методичний, комунікативний, культурологічний і мотиваційний.

По-перше, важливим завданням є засвоєння студентами системи мовних знань: фонетики, лексики, граматики, стилістики. Проте, як зазначає А. Соломаха, мовні знання не можуть бути самоціллю. Вони повинні трансформуватися у практичні вміння аудіювання, говоріння, читання та письма, необхідні для організації навчання дітей. Це означає, що головним стає не механічне володіння мовою, а її функціональне використання у педагогічному процесі.

По-друге, окремий блок завдань стосується оволодіння методикою іншомовної освіти. Тут важливою є здатність майбутнього вчителя застосовувати ігрові, інтерактивні, проєктні методи, враховувати вікову психологію учнів, створювати навчальні ситуації, які мотивують дітей до іншомовного спілкування. Дослідниця Т. Головатенко, аналізуючи досвід Німеччини, наголошує, що завданням української системи є підготовка вчителя, який зможе інтегрувати сучасні методи навчання в умовах багатопредметного освітнього середовища початкової школи [17].

По-третє, серед завдань іншомовної підготовки науковці виокремлюють формування комунікативних умінь і навичок. Йдеться про здатність майбутнього вчителя організувати іншомовне спілкування у класі, створювати комунікативні ситуації, адаптувати автентичні матеріали та забезпечувати природний мовний розвиток дитини.

По-четверте, важливим завданням є виховання міжкультурної компетентності. Адже іншомовна освіта неможлива без ознайомлення з культурою, традиціями та цінностями носіїв мови. Як підкреслює І. Єременко, іншомовна підготовка майбутніх педагогів має формувати в них здатність не лише передавати мовні знання, але й бути провідниками міжкультурного діалогу, що відповідає європейським освітнім стандартам.

По-п'яте, завданням іншомовної підготовки є створення мотиваційної основи для подальшого професійного саморозвитку. Учитель початкових класів має демонструвати приклад безперервного вдосконалення мовних умінь, брати

участь у міжнародних проєктах, обмінах, використовувати ресурси академічної мобільності. На думку М. Афонченко, такий підхід сприяє підвищенню статусу вчителя як професіонала, здатного адаптуватися до змін освітнього середовища [1].

Таким чином, мета іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів полягає у формуванні всебічно компетентного фахівця, здатного організувати ефективне навчання іноземної мови дітей молодшого шкільного віку та забезпечувати їхню інтеграцію у багатомовний і полікультурний простір. Завдання цієї підготовки охоплюють: оволодіння мовною системою і практичними мовленнєвими вміннями; засвоєння методики викладання іноземної мови в початковій школі; розвиток комунікативних та міжкультурних компетентностей; формування позитивної мотивації до іншомовної освіти та готовності до професійного саморозвитку.

Дослідження українських науковців свідчать, що іншомовна підготовка майбутніх учителів є багаторівневим процесом, де поєднуються освітні, виховні та культурні завдання. Саме через призму визначення мети й завдань можна побачити її значущість у контексті сучасних освітніх реформ та інтеграції української педагогічної освіти у європейський і світовий простір.

Таким чином, іншомовна підготовка у закладах вищої освіти стає фундаментальною умовою підготовки вчителя нового покоління, який відповідає як національним освітнім пріоритетам, так і європейським вимогам.

Надзвичайна актуальність означеної проблеми вимагає посилення уваги до здійснення іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів. У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка іншомовна підготовка майбутніх учителів здійснюється у процесі викладання обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів. освітня програма передбачає вивчення таких освітніх компонентів: «Іноземна мова у академічному середовищі (англійська)» (6 кредитів ECTS) та «Практикум усного і писемного мовлення (іноземна мова)».

Здобувачі освіти вивчають ОК «Іноземна мова у академічному середовищі (англійська)» 1 та 8 семестрах. Метою вивчення ОК є формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності відповідно до спеціальності А2 Початкова освіта. Очікувані результати навчання з дисципліни:

1. Володіти основними поняттями і категоріями фонетичної, лексичної і граматичної систем іноземної мови, користуватись ними в усному і письмовому мовленні.

2. Вміти письмово викласти сприйняту іноземною мовою інформацію орфографічно і пунктуаційно правильно в межах передбаченого програмою лексичного і граматичного матеріалу з використанням усіх мовленнєвих форм, зокрема міркування, при написанні доповідей, есе, творів на професійні педагогічні теми.

3. Сприймати на слух нормативне іншомовне мовлення в монологічній і діалогічній формі, що охоплюють різні сфери спілкування в обсязі програмного матеріалу, спираючись на передбачений програмою лексичний, фонетичний і граматичний матеріал.

4. Продукувати підготовлене монологічне висловлювання з проблем соціокультурного та професійного спілкування, вступати в контакт зі співрозмовником, підтримувати та завершувати бесіду, використовуючи адекватні мовленнєві формули та правила мовленнєвого етикету.

5. Володіти усіма видами читання (вивчаюче, ознайомлювальне, переглядове, пошукове), що передбачають різний ступінь розуміння прочитаного; розуміти зміст різножанрових текстів, у тому числі професійно-орієнтованих.

6. Використати знання, уміння та навички з іноземної мови у майбутній професійній діяльності та мати уявлення про особливості культури професійно-орієнтованого спілкування іноземною мовою.

7. Реалізовувати набуті знання іноземної мови у процесі виконання тестових, контрольних та екзаменаційних завдань, зокрема для тестів єдиного вступного іспиту з іноземної мови у паперовому і електронному вигляді.

Зміст означеної ОК передбачає вивчення таких тем:

Тема 1. About myself.

Функції спілкування: звертання, знайомство, привітання та прощання, прохання та пропозиції, вираження вдячності, вибачення.

Усний та писемний опис життєвого досвіду, досвіду навчання, роботи, виробничої діяльності.

Тема 2. Autobiography.

Опрацювання професійної лексики за темами: «Education», «Preschool education». Повторення вивченої граматики. Правила відмінювання іменників, категорії роду, однини та множини. Класифікація та вживання прийменників. Ступені порівняння прикметників, правила утворення ступенів порівняння. Особливості написання автобіографії англійською мовою.

Тема 3. Formation of a primary school teacher's positive professional image.

Опрацювання професійної лексики за темами: «Career», «Work market: tendencies and problems». Вивчення граматичних часів активного стану (The Group of Simple Tenses, The Group of Continuous Tenses, The Group of Perfect Tenses, The Group of Perfect Continuous Tenses).

Тема 4. Business Card.

Опрацювання професійної лексики за темами: «Personal card as a part of professional communication», «Prospects of my career as a primary school teacher». Вивчення пасивного стану дієслова.

Тема 5. CV and features of its writing.

Опрацювання професійної лексики за темами: «Professional etiquette», «Common requirements for CVs». Непряма мова. Опрацювання розмовної теми: «Modern trends and CV writing».

Тема 6. Formal letters.

Стили спілкування (formal, semi-formal, informal). Способи ввічливого звертання. Завершальна форма ввічливості. Підпис. Постскрипtum. Абзаци у листах. Правила написання електронних повідомлень, листів. Узгодження часів. Пряма і непряма мова.

Тема 7. System of primary education in Ukraine and abroad.

Опрацювання професійної лексики за темою. Вживання модальних дієслів. Опрацювання розмовних тем: «Primary education in Ukraine», «Primary education in Primary the USA» and «Primary education in the UK».

Тема 8. Professional competence of a primary school teacher in the XXI century.

Опрацювання професійної лексики за темою. Вживання прикметників. Вживання прислівників. Опрацювання розмовної теми: «XXI Century Primary School Teachers' Professional Competence».

Тема 9. Innovative discoveries in the field of primary education.

Опрацювання професійної лексики за темою. Вживання інфінітиву. Вживання герундію. Опрацювання розмовної теми: «Innovations in primary school», «Features of a primary school teacher».

Тема 10. Modern technologies of primary education.

Опрацювання професійної лексики за темою. Вживання умовного способу. Опрацювання розмовних тем: «Computer technologies as a new tool of creativity», «Media literacy».

Змістовий модуль 2. Стратегія підготовки до ЄВІ.

Тема 1. Стратегії проходження завдань секції «Reading».

Специфіка завдань частини «Reading». Схеми оцінювання завдань секції «Reading» сертифікаційної роботи з іноземної мови. Завдання на встановлення відповідності. Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання на заповнення пропусків у тексті. Алгоритми роботи з завданнями множинного вибору. Техніки вибіркового читання і перегляду тексту.

Тема 2. Стратегії проходження завдань секції «Use of English».

Специфіка завдань частини «Use of English». Схеми оцінювання завдань секції «Use of English» сертифікаційної роботи з іноземної мови.

Тема 3. Сфери спілкування і тематика текстів для читання та використання мови.

Вивчення лексичних одиниць з тем: Everyday life and its problems. Family. Family relationships. Human character. Housing. Daily routine. Healthy lifestyle. Friendship, love. Relationships with peers, in a group. World of hobbies. Leisure, recreation. Personal priorities. Future plans, career choice. Weather. Nature. Environment. Life in the country whose language is being studied. Travel, excursions. Culture and art in Ukraine and in the country whose language is being studied. Sports in Ukraine and in the country whose language is being studied. Literature in Ukraine and in the country whose language is being studied. Mass media. Youth and the modern world. Humans and the environment. Clothing. Shopping. Nutrition. Scientific and technological progress, prominent figures in science. Ukraine in the global community. Holidays, commemorative dates, events in Ukraine and in the country whose language is being studied. Traditions and customs in Ukraine and in the country whose language is being studied. Prominent historical and cultural figures of Ukraine and the country whose language is being studied. Significant historical and cultural heritage sites of Ukraine and the country whose language is being studied. Museums, exhibitions. Painting, music. Cinema, television, theater. Human rights and responsibilities. International organizations, international movements. Education, learning, upbringing. Student life. Education system in Ukraine and in the country whose language is being studied. Work and profession. Foreign languages in human life.

Тема 4. Граматичний інвентар для виконання тестових завдань.

Noun (Grammatical categories: singular and plural, possessive case). Noun phrases. Lexical classes of nouns (proper and common nouns: concrete, abstract nouns, substances, collective concepts). Article (Definite and indefinite. Zero article). Adjective (Types of adjectives. Degrees of comparison of adjectives). Numeral (Cardinal, ordinal, and fractional numerals). Pronoun (Types of pronouns). Verb

(Regular and irregular verbs. Mood of the verb. Tense and aspect forms. Modal verbs. Verb forms: infinitive, gerund, participle. Constructions with verb forms: complex object, compound subject, compound predicate). Adverb (Types of adverbs. Degrees of comparison of adverbs). Preposition (Types of prepositions). Conjunction (Types of conjunctions). Sentence (Simple sentences. Compound sentences. Impersonal sentences. Conditional sentences – zero, first, second, and third types. Direct and indirect speech). Word-formation.

Особливу увагу у процесі викладання приділяється формування мовних і мовленнєвих компетентностей. Зокрема, для удосконалення компетентності у письмі здобувачам освіти пропонується есе на різноманітні теми. Здобувачі отримують детальні рекомендації щодо ключових аспектів, які необхідно висвітлити, орієнтовний приклад початку есе та перелік лексичних одиниць.

Наприклад:

1. The Role of English in Primary Education.

Instructions: Describe why learning English is important for young learners and how it benefits their future education.

Example beginning: «English plays a very important role in primary education because it helps children communicate with people from different countries...»

Key vocabulary: language skills, communication, future opportunities, motivation, learner-centered approach.

2. My Future Profession as a Primary School Teacher.

Instructions: Write about your goals, the qualities a good teacher should have, and how you plan to apply your skills.

Example beginning: «I want to become a primary school teacher because I enjoy working with children and helping them learn new things...»

Key vocabulary: teacher, lesson planning, classroom, motivation, responsibility.

3. The Importance of Teaching Foreign Languages to Young Learners.

Instructions: Explain why it is beneficial to teach foreign languages early and suggest methods for effective learning.

Example beginning: «Teaching foreign languages to young learners is important because it develops their communication skills and cultural awareness...»

Key vocabulary: foreign language, early education, communication skills, cultural awareness, interactive methods.

4. Family and Its Influence on Child Development.

Instructions: Discuss how family shapes children's personality, habits, and learning attitudes.

Example beginning: «Family has a strong influence on a child's development because parents teach values, social skills, and habits...»

Key vocabulary: child development, values, habits, upbringing, parental support.

5. Daily Routine of a Primary School Teacher.

Instructions: Describe a typical day of a teacher, including preparation, lessons, and interaction with students.

Example beginning: «A typical day for a primary school teacher starts with preparing lessons and ends with reviewing students' work...»

Key vocabulary: timetable, lesson preparation, classroom, student interaction, teaching materials.

6. Friendship and Communication Skills in Childhood.

Instructions: Explain why friendship and social skills are important for children's development.

Example beginning: «Friendship is essential in childhood because it helps children learn how to communicate, share, and solve problems...»

Key vocabulary: friendship, social skills, communication, teamwork, cooperation.

7. Healthy Lifestyle for Children and Teachers.

Instructions: Discuss habits that promote health for students and teachers, including diet, exercise, and mental well-being.

Example beginning: «Maintaining a healthy lifestyle is important for both children and teachers because it improves energy, focus, and overall well-being...»

Key vocabulary: healthy lifestyle, nutrition, physical activity, mental health, well-being.

8. The Role of Games and Leisure Activities in Learning.

Instructions: Describe how games and recreational activities help children learn and develop social skills.

Example beginning: «Games and leisure activities are effective tools for learning because they make lessons fun and develop teamwork skills...»

Key vocabulary: games, leisure, learning, social skills, interactive learning

Ефективним методом формування компетентності у говоріння є участь здобувачів освіти у дискусіях, присвяченим обговоренню актуальних питань початкової освіти. Дискусія є однією з найефективніших форм комунікативної діяльності у вивченні іноземної мови. Вона сприяє активному використанню англійської мови, оскільки студенти повинні формулювати власні думки, висловлювати позицію та реагувати на аргументи інших учасників у реальному часі. Така практика розвиває як плавність, так і точність мовлення, адже мовний продукт створюється без попередньої підготовки, у природних комунікативних умовах.

Участь у дискусіях значно розширює словниковий запас майбутніх учителів іноземної мови, зокрема професійний, пов'язаний із освітньою діяльністю, методиками викладання та управління класом. Водночас дискусія стимулює розвиток критичного мислення та вміння аргументувати власну позицію, наводити приклади та реагувати на заперечення співрозмовника, що сприяє формуванню здатності до логічного й переконливого мовлення.

Крім того, дискусійна діяльність моделює реальні професійні ситуації, коли майбутнім педагогам необхідно взаємодіяти з колегами, батьками та учнями. Вона формує навички активного слухання, дотримання черговості висловлювань, ведення конструктивного діалогу та погодження сенсу, що є складовими комунікативної компетентності. Регулярне включення дискусій у

структуру практичних занять допомагає здобувачам освіти долати мовний бар'єр, впевнено висловлювати власну думку англійською та ефективно застосовувати набуті знання у практичній діяльності, поєднуючи теоретичні основи з професійними реаліями майбутньої роботи в школі. Майбутнім учителям початкових класів пропонуються такі теми для обговорення:

- Should foreign languages be taught from the first grade?
- Is technology helpful or harmful in primary education?
- What are the advantages and disadvantages of online learning for young learners?
- How important is teaching creativity and art in primary schools?
- Should children have homework every day?
- What is the role of parents in a child's education?
- How can teachers motivate students to learn English?
- Are uniforms necessary in primary schools?
- Should environmental education be a part of the school curriculum?
- Is inclusive education effective for all children?
- Should physical education and sports have equal importance as academic subjects?
- How much should children use digital devices for learning?
- Should students learn about international cultures at an early age?
- What is more important: academic success or social skills?
- How can teachers handle conflicts between students?

Для розвитку навичок аудіювання майбутніх педагогів важливо використовувати різноманітні ресурси, що сприяють формуванню професійної комунікативної компетентності. Зокрема, на практичних заняттях використовуються такі ресурси з автентичними аудіо та відео матеріалами:

1. Подкасти та аудіоуроки. Зокрема, подкасти, такі як The ESL Teaching Podcast, пропонують практичні поради та стратегії для вчителів, які викладають англійську мову в початковій школі, що можуть бути корисними для студентів,

які прагнуть вдосконалити свої навички аудіювання та отримати натхнення для викладання.

2. Відеоматеріали та мультимедійні ресурси. Така платформа, як LearnEnglish Kids від Британської Ради, надає відео та аудіо матеріали, що сприяють розвитку навичок аудіювання у дітей, що є важливим аспектом для майбутніх учителів початкових класів.

3. Інтерактивні вправи та онлайн-тести. Наприклад, Randall's ESL Cyber Listening Lab пропонує різноманітні вправи та тести, що допомагають здобувачам освіти покращити свої навички аудіювання через практичні завдання.

4. Аудіо та відео уроки на YouTube. Канал ESL Real Listening Practices містить короткі відео та аудіо матеріали з різними рівнями складності, що дозволяє студентам практикувати аудіювання в зручному темпі та з різноманітними акцентами.

5. Ігрові та інтерактивні завдання: Ресурс Twinkl пропонує інтерактивні вправи та ігри, що сприяють розвитку навичок аудіювання через залучення студентів до активного слухання та виконання завдань.

Застосування цих ресурсів в освітньому процесі сприяє не лише розвитку навичок аудіювання, але й формуванню професійної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів, що є важливим аспектом їхньої підготовки до професійної діяльності.

Розвиток компетентності у читанні є ключовим аспектом іншомовної підготовки майбутніх учителів початкових класів, оскільки сприяє розумінню автентичних текстів, які мають професійну цінність для здобувачів освіти. З цією метою у процесі викладання освітньої компоненти «Іноземна мова в академічному середовищі» Для цього використовуються різноманітні ресурси, які поєднують розвиток мовних навичок із педагогічною практикою.

1. Градуйовані читанки, такі як Oxford Bookworms (наприклад, Stage 1: The Elephant Man) та Cambridge English Readers (наприклад, The Secret Garden), пропонують адаптовані тексти відповідно до рівня володіння мовою. Вони

допомагають здобувачам освіти поступово покращувати розуміння тексту, розширювати словниковий запас і опановувати стратегії читання, такі як перегляд тексту на швидкість (skimming), пошук конкретної інформації (scanning) та прогнозування змісту, одночасно знайомлячи з нарративними структурами, корисними для роботи з дітьми.

2. Онлайн-платформи для читання, такі як Newsela або British Council LearnEnglish Teens, пропонують автентичні та спрощені тексти на освітні теми, розвиток дітей і культурні аспекти. Наприклад, тексти «How to Encourage Reading in Young Learners» або «Classroom Activities for Primary Students» дозволяють майбутнім педагогам застосовувати стратегії читання, розвивати критичне мислення та знайомитися з методикою викладання англійської мови.

3. Електронні книги та цифрові бібліотеки, такі як Project Gutenberg і Oxford Owl, надають безкоштовний доступ до класичної дитячої літератури, включно з творами Alice's Adventures in Wonderland та Peter Pan. Використання цих ресурсів стимулює самостійну роботу, розвиває швидкість і точність читання та дозволяє майбутнім педагогам вивчати структуру нарративу та художні засоби мови, які можна застосовувати у власній практиці.

4. Освітні блоги та статті з платформ Edutoria або The TES (Times Educational Supplement) містять професійні тексти, наприклад «Best Practices for Literacy in Early Education» і «Integrating Storytelling in the Primary Classroom». Вони знайомлять здобувачі освіти із спеціалізованою лексикою та реальними педагогічними ситуаціями, що дозволяє поєднувати мовне навчання з професійною підготовкою.

5. Інтерактивні вправи з читання на ресурсах ReadTheory або Breaking News English поєднують тексти з вправами на перевірку розуміння, роботою зі словником та обговоренням. Наприклад, тексти «Primary School Literacy Activities» або «Classroom Management Tips for Reading Lessons» допомагають студентам активно працювати з текстом, контролювати розуміння та отримувати миттєвий зворотний зв'язок, що зміцнює як мовні, так і професійні компетентності.

Таким чином, комбіноване використання на практичних заняттях градуйованих читанок, онлайн-платформ, електронних книг, освітніх блогів та інтерактивних вправ дозволяє ефективно формувати компетентність у читанні англійською мовою. Ці ресурси не лише розвивають загальні мовні навички, а й готують майбутніх педагогів до навчання грамотності та читання молодших школярів, надаючи практичні інструменти для роботи в класі.

Удосконалення іншомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти продовжується у процесі вивчення освітньої компоненти «Практикум усного і писемного мовлення (іноземна мова)». Зміст цієї ОК передбачає вивчення таких тем:

Тема 1. Daily Life.

Language focus: Present Simple vs. Present Continuous. Question forms.

Vocabulary: Daily routines (get up, go to classes, have lunch, do homework, spend time with friends), adverbs of frequency.

Skills:

- **Reading:** «*A Day in the Life of a Student Teacher*».
- **Listening:** Dialogues about routines.
- **Speaking:** Compare your day with your partner's.
- **Writing:** Paragraph (100 words) «My Typical Day».

Pronunciation: Sentence stress in Present Continuous.

Task: Pair work – «Find someone who...» (survey about habits).

Preparation: Vocabulary matching + listening comprehension.

Language live/World culture: Video: «*Daily Life of Teachers in the UK*».

Research: Compare with a Ukrainian teacher's day.

Тема 2. Family and Relationships.

Language focus: Have/has got. Possessive 's. Comparative and superlative adjectives.

Vocabulary: Family members, relatives, relationship adjectives (friendly, strict, supportive).

Skills:

- **Reading:** «*Family Traditions Around the World*».
- **Listening:** Interview about family life.
- **Speaking:** Describe your family.
- **Writing:** Text «My Best Friend».

Pronunciation: Weak forms of have/has.

Task: Role-play – «Introducing your family to a foreign guest».

Preparation: Vocabulary brainstorming + family tree exercise.

Language live/World culture: Video: «*Family Celebrations in Britain*». Mini-research: Compare with Ukrainian family traditions.

Tema 3. People and Appearance.

Language focus: Adjectives for describing people. Comparatives.

Vocabulary: Appearance (tall, slim, curly hair), personality (shy, generous, outgoing).

Skills:

- **Reading:** «*How People Describe Themselves Online*».
- **Listening:** Descriptions of people in a classroom.
- **Speaking:** Describe your best friend.
- **Writing:** Create a profile for a language exchange website.

Pronunciation: -ed endings in adjectives.

Task: Guess who? (describe and guess classmates).

Preparation: Matching adjectives to pictures.

Language live/World culture: Video: «*Cultural Differences in Describing People*». Research task.

Tema 4. My Home.

Language focus: There is/are. Prepositions of place.

Vocabulary: Rooms, furniture, household items.

Skills:

- **Reading:** «*Homes Around the World*».
- **Listening:** Flat for rent description.

- **Speaking:** Describe your room.
- **Writing:** Advert «My Flat for Rent».

Pronunciation: Linking sounds in there is/are.

Task: Pair work – draw and describe your partner’s room.

Preparation: Vocabulary labelling pictures.

Language live/World culture: Video: «*Japanese Tiny Homes*». Compare with Ukrainian houses.

Tema 5. Free Time and Hobbies.

Language focus: Like/love/hate + -ing. Present Continuous for current activities.

Vocabulary: Sports, hobbies, leisure activities.

Skills:

- **Reading:** «*Top Ten Hobbies for Young People*».
- **Listening:** Students talk about hobbies.
- **Speaking:** Discuss hobbies in groups.
- **Writing:** Informal letter «My Favourite Hobby».

Pronunciation: Intonation in yes/no questions.

Task: Pair work – «Find a classmate with a similar hobby».

Preparation: Vocabulary categorization.

Language live/World culture: Video: «*Popular Hobbies in Britain*». Compare with hobbies in Ukraine.

Tema 6. Healthy Lifestyle.

Language focus: Should/shouldn’t. Countable/uncountable nouns.

Vocabulary: Healthy food, daily exercise, sports.

Skills:

- **Reading:** «*10 Tips for Staying Healthy*».
- **Listening:** Podcast about healthy habits.
- **Speaking:** Give advice to a friend.
- **Writing:** Paragraph «How to Stay Healthy».

Pronunciation: Stress in compound words (healthy food, fast food).

Task: Role-play – doctor giving advice.

Preparation: Vocabulary gap-fill (food and health).

Language live/World culture: Video: «*Healthy Eating in British Schools*».

Compare with Ukraine.

Tema 7. School and Education.

Language focus: Have to/don't have to. Question forms.

Vocabulary: School subjects, classroom objects, exams.

Skills:

- **Reading:** «*A School Day in Finland*».
- **Listening:** Dialogue about school rules.
- **Speaking:** Talk about your favourite subject.
- **Writing:** Short essay «My Ideal School».

Pronunciation: Weak forms of have to.

Task: Pair work – design a timetable.

Preparation: Vocabulary crossword.

Language live/World culture: Video: «*British Primary Schools*». Research:

Compare with Ukraine.

Tema 8. Travelling.

Language focus: Past Simple for past trips. Going to for future plans.

Vocabulary: Travel, journey, ticket, airport, sightseeing

Skills:

- **Reading:** «*My First Trip Abroad*».
- **Listening:** Airport announcements.
- **Speaking:** Describe your last journey.
- **Writing:** Postcard from a holiday.

Pronunciation: Regular verbs -ed endings.

Task: Role-play – at the ticket office.

Preparation: Vocabulary matching.

Language live/World culture: Video: «*Tourism in London*». Research:

Favourite tourist sites in Ukraine.

Tema 9. Culture and Arts.

Language focus: Past Simple and Present Perfect.

Vocabulary: Painting, artist, theatre, literature, composer.

Skills:

- **Reading:** «*Famous Artists of the World*».
- **Listening:** Radio programme about a concert.
- **Speaking:** Talk about a favourite artist.
- **Writing:** Short biography of a famous Ukrainian artist.

Pronunciation: Silent letters in art vocabulary (knight, theatre).

Task: Group discussion – «What is art for you?».

Preparation: Vocabulary gap-fill (art categories).

Language live/World culture: Video: «*Visiting the Louvre*». Compare with museums in Ukraine.

Tema 10. Media and Modern World

Language focus: Present Simple for facts. Present Continuous for trends. May/might for possibility.

Vocabulary: Newspaper, online news, social media, blog, website.

Skills:

- **Reading:** «*The Impact of Social Media on Students*».
- **Listening:** News headlines.
- **Speaking:** Debate «Are social networks good or bad?».
- **Writing:** For and against essay «The Internet in Our Life».

Pronunciation: Intonation in for/against arguments.

Task: Class debate on media influence.

Preparation: Vocabulary quiz (media terms).

Language live/World culture: Video: «*Media in the UK*». Research: Compare Ukrainian and British media.

Варто зауважити, що формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів є складним і багатограним процесом, який не може обмежуватися вивченням лише двох

освітніх компонент. Вони не забезпечують у повному обсязі достатньої інтенсивності та варіативності мовленнєвої практики, що унеможлиблює досягнення належного рівня володіння англійською мовою у її комунікативному вимірі. Іншомовна компетентність передбачає не лише опанування граматичних структур чи засвоєння лексичного матеріалу, а й розвиток умінь адекватно застосовувати їх у різних соціокультурних та професійних контекстах. Саме тому дві освітні компоненти, навіть якщо вони охоплюють основні мовні навички та мовленнєві вміння, не здатні забезпечити різноманітність ситуацій, видів діяльності та міждисциплінарних зв'язків, які є необхідними для комплексного розвитку іншомовної комунікації.

Проблема полягає у тому, що обмежена кількість освітніх компонент філологічного спрямування не створює умов для регулярного використання іноземної мови в інтегрованому освітньому середовищі. Здобувачі освіти мають потребу в постійному зануренні у мовний простір, який моделює автентичні комунікативні ситуації, розширює їхній словниковий запас у професійній сфері, формує вміння аргументувати, дискутувати, переконувати та пояснювати. Якщо освітня програма не передбачає розгалуженої системи дисциплін, спрямованих на розвиток цих навичок, майбутній учитель не матиме змоги продемонструвати впевнене володіння іноземною мовою у реальних педагогічних ситуаціях, а отже, не зможе ефективно застосовувати її у професійній діяльності.

Підвищити результативність цього процесу можливо за рахунок введення вибіркового дисциплін, які розширюють сферу застосування англійської мови. Викладачі кафедри початкової освіти започаткували таку практику, розробивши сертифікатну освітню програму для здобувачів освіти спеціальності АЗ «Початкова освіта» «Білінгвальна освіта молодших школярів» (автори: Федій Ольга Андріївна – завідувачка кафедри, докторка педагогічних наук, професорка; Палеха Ольга Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка; Стиркіна Юлія Сергіївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка).

Її значущість зумовлена там, що у сучасних умовах глобалізації та інтеграції України в європейський освітній простір значне місце займає

підготовка педагогів, здатних працювати в білінгвальному середовищі. Сертифікатна освітня програма «Білінгвальна освіта молодших школярів» спрямована на формування високого рівня іншомовної та професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів. Вона дозволяє поєднати оволодіння англійською мовою з методичними навичками організації навчання у двомовному середовищі, що є важливим у контексті розвитку міжкультурної комунікативної компетентності учнів та сучасних освітніх вимог.

Наукові дослідження підтверджують ефективність раннього впровадження білінгвальних підходів у початковій освіті. Н. Ніколська (2019) підкреслює, що білінгвальна освіта сприяє інтеграції України в європейський освітній простір, розвиває багатомовність та міжкультурну комунікацію. К. Бонгарц та Дж. Торрегросса доводять, що учні, які отримують білінгвальну освіту, не лише ефективніше опановують другу мову, а й легше засвоюють третю, що відкриває нові когнітивні та освітні можливості [18].

У європейському контексті дослідження також підтверджують ефективність білінгвальної освіти. Наприклад, дослідження Ф. Кости та К. Маріотті показало, що учні, які навчаються за програмою Білінгвальної освіти Італії (BEI), демонструють кращі результати в англійській мові, італійській мові та математиці порівняно з учнями, які навчаються за монолінгвальними програмами. Це свідчить про позитивний вплив білінгвальної освіти на академічну успішність учнів [20].

Особливу увагу слід приділити соціокультурному аспекту. Х. Лотфі Гахроді наголошує, що білінгвальна освіта є не лише педагогічною, але й соціокультурною потребою сучасної школи, оскільки забезпечує рівноправний розвиток двох мов і формує у молодших школярів здатність орієнтуватися у різних культурних контекстах [19]. В українських умовах, як зазначають О. Шикова та О. Кучерук, впровадження білінгвальних програм дозволяє поєднати національні освітні традиції з європейськими інноваційними практиками, підвищуючи якість підготовки вчителів і відкриваючи нові можливості для їхньої професійної мобільності [27].

З огляду на це, сертифікатна програма «Білінгвальна освіта молодших школярів» не лише створює умови для комплексного формування іншомовної, методичної та соціокультурної компетентностей майбутніх педагогів, але й забезпечує практичну готовність до роботи в білінгвальному середовищі та підвищує якість початкової освіти у контексті сучасних освітніх викликів.

Мета опанування програми є формування іншомовної комунікативної та методичної компетентностей майбутнього вчителя початкових класів, спроможного організувати білінгвальне навчання молодших школярів, створювати двомовний дидактичний контент, проєктувати білінгвальне освітнє середовище.

У результаті вивчення освітніх компонент у студентів формуються такі програмні компетентності:

1. Здатність ефективно спілкуватися англійською та українською мовами в різних ситуаціях, що передбачає оволодіння основними поняттями і категоріями фонетичної, лексичної і граматичної систем англійської та української мов; уміння письмово викласти інформацію орфографічно і пунктуаційно правильно; уміння сприймати на слух нормативне мовлення в монологічній і діалогічній формі; уміння продукувати монологічне висловлювання, вступати в контакт зі співрозмовником, підтримувати та завершувати бесіду, використовуючи адекватні мовленнєві формули та правила мовленнєвого етикет; уміння розуміти прочитану інформацію.

2. Здатність ефективно спілкуватися з представниками інших культур та розуміти їх культурні особливості; демонструвати знання і розуміння різних аспектів культури, таких як мова, історія, традиції, звичаї, релігія, етика і психологія кроскультурного спілкування.

3. Здатність до використання різноманітних методів і прийомів білінгвального навчання молодших школярів для досягнення найкращих результатів; здатність до аналізу, планування та розробки інтегрованих уроків

та позаурочних заходів; здатність до самоосвіти та постійного вдосконалення власних професійних навичок.

4. Здатність використовувати сучасні освітні технології, зокрема цифрові та арт-технології в умовах білінгвальної освіти з метою удосконалення комунікативної компетентності молодших школярів та забезпечення глибшого розуміння навчального матеріалу, підвищення мотивації учнів та створення умов для розвитку творчого мислення та інтелектуальної самостійності.

5. Здатність аналізувати, розуміти та оцінювати літературні твори різних жанрів і епох, використовувати потенціал педагогічної бібліотерапії та літературного креативу в умовах білінгвального навчання молодших школярів.

Програмні результати навчання передбачають формування таких навичок і вмінь:

1. Вільно спілкуватися англійською та українською мовами, використовуючи їх для ефективної міжкультурної взаємодії.

2. Знати і розуміти системи англійської та української мов, загальні властивості літератури як мистецтва слова і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

3. Проектувати та створювати двомовний дидактичний контент, використовувати його для навчання освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти та розвитку соціальних навичок молодших школярів.

4. Аналізувати та інтерпретувати літературні твори та використовувати їх потенціал в організації білінгвальної освіти молодших школярів.

5. Організовувати білінгвальне навчання молодших школярів засобами української та англійської мов з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, рівнів володіння англійською мовою.

6. Планувати й організовувати ефективний процес білінгвального навчання й виховання учнів, здійснювати моніторинг педагогічної діяльності та прогнозувати наслідки професійної діяльності на основі отриманих знань.

7. Знати основні засади оцінювання, самооцінювання та взаємооцінювання результатів двомовного навчання учнів початкових класів за допомогою традиційних та інноваційних технологій навчання.

8. Використовувати цифрові та арт-технології для вирішення спеціалізованих задач та проблем білінгвальної освіти молодших школярів відповідно до потреб учасників освітнього процесу та особливостей білінгвального середовища.

Загальний обсяг сертифікатної освітньої програми – 60 кредити в ЄКТС (1800 год.), який передбачає вивчення таких освітніх компонент: «Дидактика білінгвальної початкової освіти», «Цифрові технології в білінгвальній освіті», «Сучасний англomовний дискурс», «Сучасний україномовний дискурс», «Методика організації «Speaking Club» у початковій школі», «Технології формування мовної і мовленнєвої компетентності молодших школярів (англійська мова)», «Технології формування мовної і мовленнєвої компетентності молодших школярів (українська мова)», «CLIL в початковій освіті», «Етнолінгвістика», «Етика і психологія кроскультурної комунікації», «Білінгвальне літературне читання», «Основи педагогічної бібліотерапії», «Основи літературного креативу», «Арт-технології в білінгвальній освіті», «Неформальна білінгвальна освіта молодших школярів».

Означені освітні компоненти забезпечують формування професійних, комунікативних, методичних та кроскультурних компетентностей.

Зокрема, дисципліна «Дидактика білінгвальної початкової освіти» формує у здобувачів освіти системне розуміння принципів організації освітнього процесу у двомовному середовищі, удосконалює уміння планувати заняття, адаптувати навчальні матеріали та застосовувати ефективні стратегії викладання. У результаті вони здобувають компетентність у розробці навчальних програм та оцінюванні успішності учнів з урахуванням їх мовних потреб.

ОК «Цифрові технології в білінгвальній освіті» спрямована на оволодіння здобувачами освіти інструментами цифрового навчання, інтеграцію мультимедійних ресурсів, платформ дистанційного навчання та електронних бібліотек у викладання мов. Ця дисципліна формує інформаційно-цифрову компетентність та навички інноваційного підходу до організації уроків.

ОК «Сучасний англомовний дискурс» та «Сучасний україномовний дискурс» концентруються на розвитку академічної та професійної мовної компетентності, аналізі сучасних текстів, критичному осмисленні лінгвокультурних особливостей, що забезпечує формування мовної та мовленнєвої компетентності здобувачів освіти.

«Методика організації «Speaking Club» у початковій школі» спрямована на розвиток практичних навичок проведення комунікативних практикумів, роботи з інтерактивними вправами та ігровими формами навчання. Здобувачі освіти вчаться стимулювати усне мовлення учнів та формувати соціальну компетентність у навчальному середовищі.

Дисципліни «Технології формування мовної і мовленнєвої компетентності молодших школярів» (англійська та українська мови) забезпечують системне опанування методик іншомовної освіти. Вони формують професійну компетентність здобувачів освіти у викладанні мов та управлінні освітнім процесом.

ОК «CLIL в початковій освіті» концентрується на інтеграції предметного та мовного навчання, що дозволяє поєднувати вивчення природничих, соціальних, мистецьких або математичних дисциплін з англійською мовою. Здобувачі освіти набувають компетентності у плануванні інтегрованих уроків та оцінюванні навчальних результатів у двомовному контексті.

«Етнолінгвістика» та «Етика і психологія кроскультурної комунікації» спрямовані на формування міжкультурної компетентності. Здобувачі освіти вивчають культурні особливості мовного спілкування, способи адаптації навчального матеріалу для дітей різних культур, що дозволяє розвивати соціальну і культурну компетентність майбутніх педагогів.

Дисципліни «Білінгвальне літературне читання», «Основи педагогічної бібліотерапії» та «Основи літературного креативу» формують літературно-естетичну компетентність здобувачів освіти, розвивають здатність аналізувати художні тексти, організовувати творчі завдання та впроваджувати літературні практики в освітній процес.

ОК «Арт-технології в білінгвальній освіті» надає інструменти використання мистецьких форм у навчанні і сприяє розвитку творчого мислення, креативності та емоційного інтелекту, що формує психолого-педагогічну компетентність майбутніх педагогів.

Курс «Неформальна білінгвальна освіта молодших школярів» акцентує увагу на організації позакласної діяльності та інтерактивних занять, розвиває організаційні, комунікативні та соціальні компетентності здобувачів освіти, забезпечує практичну готовність до роботи в двомовному середовищі та адаптації різних навчальних сценаріїв.

Таким чином, структурований підхід до викладання освітніх компонент сертифікатної програми забезпечує формування у майбутніх педагогів комплексних компетентностей, серед яких: мовна та мовленнєва, професійна, методична, соціальна, кроскультурна, інформаційно-цифрова, літературно-естетична та психолого-педагогічна. Інтеграція теоретичних знань і практичних навичок сприяє всебічній підготовці майбутніх учителів початкових класів до роботи у білінгвальному середовищі початкової школи, що відповідає сучасним вимогам освіти.

Підсумовуючи все вище зазначене, можна зробити висновок, що іншомовна підготовка майбутніх учителів початкових класів є ключовим чинником модернізації педагогічної освіти та інтеграції України в європейський освітній простір. Вона виходить за межі суто мовного навчання й постає як комплексний процес, що поєднує мовну, методичну, комунікативну та культурологічну складові. У сучасних умовах НУШ учитель виступає не лише транслятором знань, а й фасилітатором, наставником та медіатором

міжкультурного діалогу, що вимагає високого рівня володіння іноземною мовою та здатності застосовувати цифрові технології й інноваційні методики навчання. Досвід ПНПУ імені В. Г. Короленка, зокрема впровадження сертифікатних програм з білінгвальної освіти, підтверджує ефективність інтегрованого підходу, спрямованого на формування у здобувачів освіти готовності працювати у двомовному середовищі. Водночас зберігаються проблеми недостатньої кількості мовних компонент у програмах підготовки та обмеженості мовленнєвої практики, що зумовлює потребу у розширенні освітнього контенту та створенні автентичного іншомовного середовища. Іншомовна підготовка не лише сприяє професійному становленню майбутнього педагога, а й забезпечує його особистісний розвиток, формує критичне мислення, креативність і здатність до безперервного самовдосконалення. У підсумку вона стає важливою умовою виховання нового покоління вчителів, які готові навчати дітей у дусі відкритості, толерантності, полікультурності та підготовки до життя у глобалізованому світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афонченко М. Особливості підготовки вчителів до профільного навчання іноземних мов. *Педагогічні студії*. 2023. URL: <http://cpp.khmnu.edu.ua>.
2. Афонченко М. Професійний розвиток майбутніх учителів у процесі іншомовної підготовки. *Педагогічний дискурс*. 2022. № 31. С. 125–132.
3. Байдюк Л. Мета і завдання іншомовної підготовки у системі педагогічної освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2019. № 6. С. 110–115.
4. Головатенко Т. Порівняльний аналіз методів навчання іноземної мови у початковій школі: досвід України та Німеччини. *Педагогічні науки*. 2017. № 77. С. 90–98.
5. Головатенко Т. Ю., Котенко О. В. Моделі іншомовної підготовки майбутніх учителів у країнах ЄС та в Україні. *Наукові записки*. 2020. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua>.

6. Єременко І. Формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів іноземної мови. *Іноземні мови*. 2016. № 4. С. 59–64.
7. Зорочкіна Т. С., Мартовицька Н. В., Здір Д. Р. Іншомовна комунікативна компетентність учнів і вчителів: теоретичні та практичні аспекти. *Педагогічні науки*. 2024. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua>.
8. Котенко О. Іншомовна підготовка майбутніх учителів початкових класів у контексті НУШ. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2018. № 59. С. 70–76.
9. Котенко О. В. Досвід країн ЄС у підготовці вчителів до раннього навчання іноземних мов. *Науковий вісник*. 2014. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua>.
10. Котенко О. В. Іншомовна складова професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. *Психологія і педагогіка*. URL: <http://psych.kiev.ua>.
11. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. Київ, 2016.
12. Міністерство освіти і науки України. Стандарти підготовки вчителів початкової школи. Київ, 2020.
13. Руднік Ю. Цифрові технології як чинник удосконалення іншомовної підготовки майбутніх учителів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 78 (4). С. 55–62.
14. Руднік Ю. В. Інноваційні технології у підготовці вчителів початкової школи до викладання іноземних мов : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2018. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua>.
15. Соломаха А. Практична спрямованість іншомовної підготовки у вищій педагогічній школі. *Педагогічний альманах*. 2021. № 47. С. 35–41.
16. Стрілець С., Мірошник І., Максак О., Радченко Н. Інноваційні інструменти іншомовної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Проектні дослідження*. URL: <http://newinception.com.ua>.
17. Banks J. A. *Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching*. Routledge, 2016.

18. Bongartz C., Torregrossa J. Bilingual versus monolingual education in primary school: effects on third language learning. *Frontiers in Education*. 2023. Vol. 8. Art. 1264120. DOI: <https://doi.org/10.3389/feduc.2023.1264120>.
19. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence: Revisited. *Multilingual Matters*, 2021.
20. Costa F., Mariotti C. Bilingual and Non-Bilingual Classes at Primary School in Italy: A Comparative Study. *ELLE*. 2023. Vol. 12 (1). P. 148–166. URL: <https://edizionicafoscari.unive.it/media/pdf/article/elle/2023/1/art-10.30687-ELLE-2280-6792-2023-01-006.pdf>.
21. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume. Strasbourg : Council of Europe, 2020.
22. Crystal D. English as a Global Language. Cambridge University Press, 2012.
23. Fullan M. The New Meaning of Educational Change. Teachers College Press, 2020.
24. Lightbown P. M., Spada N. How Languages are Learned. Oxford University Press, 2017.
25. Nikolska N. Bilingual education as a means of learning foreign languages in Ukraine and EU. *Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України*, 2019. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/730657>.
26. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press, 2014.
27. Shykova O., Kucheruk O. Multilingual education development in Ukraine. *Information Technologies in Education and Science*. 2022. Vol. 5. № 1. P. 45–54. URL: <https://uesit.org.ua/index.php/itse/article/view/373>.
28. UNESCO. Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. Paris : UNESCO, 2021.